

....

FARMÁŘSKÉ LISTY

ROZHOVORY ČMSZP

Mladí lidé, kteří sbírají zkušenosti na farmách ve Velké Británii.

Tomáš Kunc a Šárka Zemanová

Generační obměna v zemědělství je jedním z hlavních témat Společné zemědělské politiky. Proč? To už pociťuje většina států Evropy, mladí lidé mají neskonalé množství možností výběru povolání. My jsme navštívili mladý pár, který se rozhodl vycestovat, žít a pracovat v zemědělství ve Velké Británii. Tomáš si odjel zlepšit angličtinu, dostal se na farmu k fajn lidem a práce se mu zalíbila. K zemědělství by se pravděpodobně v Čechách nedostal. Šárka pracovala na farmě u rodičů v Čechách a pro odjezd se rozhodla hlavně proto, že chtěla poznat, jak to funguje na koňské farmě v cizině.

Tomáš Kunc

Jak jste se dostal k zemědělství?

K zemědělství jsem se dostal v Anglii, kam jsem odjel zlepšit si angličtinu. Přes jednoho známého jsem šel pracovat rovnou do agroprůmyslu. Moje první brigáda byla řidič na ještěrce, a protože se majiteli líbily mé výsledky, tak mi nabídl práci i pro další sezónu. Pět let jsem jezdil pouze na sezónu. A nyní už jsem stálým zaměstnancem. V průběhu let jsem vyzkoušel i jiné farmy, ale s nabídkou stálé práce jsem se rozhodl zůstat zde, je to tu pro mě prostě nejlepší. Zároveň jsem se rozhodl při práci studovat přírodní vědy.

Jak velké půdní bloky obděláváte? A kdy v této části Anglie máte vrchol sklizně?

Pole mají od 5 ha do 25 ha. A mezi každým z nich najdete remízky. Celkem obhospodařujeme asi 1 000 ha. První opravdu dobrá sklizeň je v červnu. Koncem dubna sekáme vršky trav, aby se růst malinko zpomalil. Pro nás je nejdůležitější počasí. Když málo prší a je velké vedro, tráva neroste, pak se musí se sekáním čekat. Veškerá naše půda je orná. Pěstujeme pouze trávu – seno a senáž. Například jílek a bojínek, a dále si necháváme míchat travní směsi.

Kolik je vás zaměstnaných na farmě?

Farma má 5 stálých zaměstnanců. Dále jsou potřeba sezónní pracovníci, které si najímáme na léto. Zaměstnáváme hlavně řidiče, což jsou místní lidé, kteří mají vlastní stroje – traktory.

Jaké stroje k práci používáte a jakou velkou máte produkci a v jaké formě ji distribuujete zákazníkům?

Farma vlastní 9 traktorů (New Holland), mají GPS autonavigační systém a další technické vymoženosti. Pokud je dobrý rok, pak ročně vyprodukujeme přes 8 000 tun. Sklízíme 2krát kvalitní trávu a jednu siláž. Zpracováváme senáž do balíků o velikosti 80 x 70 x 120 cm a 25 x 20 x 120 cm. Vedle toho máme i sušičku na větší rozměry balíků.

***Připravujete analýzu, resp. rozbor kvůli kvalitě trav pro Vaše zákazníky?
Jaké používáte hnojivo?***

Většina našich zákazníků jsou stálí zákazníci, a ti už ani nevyžadují rozbor. I přesto je děláme každý rok. Z velké části se jedná o klienty a farmy, které mají závodní koně. Zajímavostí například je, že máme jednoho zákazníka, který od nás kupuje velké balíky sena bojínku a pak je drtí a balí do malých balíčků a dále je prodává do zverimexů jako krmivo pro králíky. Samozřejmě za úplně jiné peníze, než je u nás nakupuje.

Co se týče hnojení, používáme průmyslové hnojivo, ale určitá omezení máme.

Omezení...Jaký vidíte přístup k ekologii jako takové v Anglii?

Dost mě zaskočilo, že v Anglii se příliš nebere ohled na ekologii. Jedná se pouze o můj osobní názor, ale opravdu myslím, že u nás v Čechách se na ekologii dbá víc. Například tady tak striktně neřešení vzdálenost posypů (hnojení) od vodních toků. Samotnému se mi protíví pálení plastů vedle polí nebo u vesnic. A to tady není úplně neobvyklé. Nebo například seno prodáváme také do palíren.

Dá se v Anglii začít podnikat? Je tu volný trh půdy?

Kdybich chtěl začít podnikat tady, tak bych si musel pronajmout půdu. Nebo lépe si půdu koupit. Nedaleko od nás je 200 ha k prodeji, ale cena je vysoká – cca 3 miliony liber. Samozřejmě banka peníze půjčí, pokud máte čím ručit. A v tom je ten zádrhel.

Jak je to po Brexitu s dotacemi?

Stále dostáváme Evropské dotace, ale jsou časově omezené.

Napadlo Vás, že byste tuto práci dělal i v Čechách?

Nejsem si jistý, že bych v Čechách v době studií pracoval v zemědělství. Ale nyní si dovedu představit, že bych v tomto oboru pracoval i doma.

Zvažujete návrat do Čech? Nebo chcete zůstat tady v Anglii?

Já se chci každopádně vrátit domů. I když byly chvíle, kdy jsem si pohrával s myšlenkou tady zůstat, ale rozmyslel jsem si to. Doma je prostě doma. A i přesto, že si myslím, že se zde zaměstnavatelé chovají lépe a korektněji ke svým zaměstnancům než v Čechách, už se domů těším.

Šárka Zemanová

Máš zkušenosti z Čech, než jsi odjela do Anglie. Co bys chtěla dělat až se vrátíš domů? Chceš zůstat v zemědělství?

Ano, chci dělat v zemědělství, ale nejsem si jistá, že zůstanu u koní. Snad bych mohla jednou převzít farmu po rodičích a vedle toho bych mohla mít ty svoje koně. Ráda bych měla třeba jen 4 koně, které bych trénovala pro lidi (pozn.red. *výcvik a obsedání koní*). Baví mě cvičit koně a občas jezdit na závody. Takže mým snem je mít farmu, kde budu mít krávy i koně. Určitě se chci vrátit domů, i když je to tady hezké.

Proč jsi odjela do Anglie?

Odjela jsem nasbírat zkušenosti. Rozhodovala jsem se mezi Anglií a Německem. Zvažovala jsem místo s ohledem na to, kde je hodně závodních stájí, což tyto dvě země splňují. Mentalitou mi přišla bližší Anglie, a tak jsem tady. Začátky byly hodně náročné, odjezd od rodiny a pak také jazyková bariéra. Ale tady jsou naštěstí velmi milí lidé, kteří rádi pomohou. Já mám štěstí, že jsem měla možnost si sem vzít svého koně. Hodně lidí se tomu diví, ale já bych bez něj asi ani nejela.

Kolik stájí jsi vystřídala?

Tady v Anglii jsem ve 3 stáji. V první jsem byla zhruba 6 měsíců a dělala jsem hlavně ošetřovatelku koní a úklid stájí. Pak jsem našla práci jako jezdec mladých závodních skokových koní, kde jsem nasbírala opravdu hodně zkušeností co se týče výcviku a péče o koně. Nyní jsem na farmě, v závodní skokové grand prix stáji kde jsem opravdu spokojená. Jsem hlavní ošetřovatel a jezdec, stále se učím a mohu jezdit opravdu špičkové koně. Mám výborného šéfa.

Jaké jsou pracovní stupně ve stájích?

Ošetřovatel - školící pozice

Vrchní ošetřovatel

Tréninkový jezdec

Manažer stáje

Druhý jezdec

Profesionální jezdec

Jsou rozdíly v učení jezdeckví zde a u nás doma?

Ve školení jezdců vidím rozdíl. Ale ty rozdíly jsou patrné i zde mezi jednotlivými farmami. Například v předchozí práci jsme měli hlavně mladé koně, a šlo o to je rychle naučit a prodat je (samozřejmě kvalitně). V mojí stávající práci máme podobný počet koní, ale necháváme si je déle. Prodáváme je až ve chvíli, kdy mají výsledky, kdy víme, že už opravdu hodně umí. Rozdíl je také v tom, že zde prodáváme vždy jednoho konkrétního koně. Kupci již z 99 % vědí, kterého koně chtějí koupit.

Vzpomněla by jsi na nejznámějšího koně, kterého si mohla jezdit?

Naomi 55, Vik II, Bazento

Jakou roli hraješ ty při prodeji koně?

V předchozí práci jsem občas předváděla koně a mluvila jsem o nich, co umí, o jejich zdraví atd. V mé nynější práci se prodeji věnuje pouze náš šéf.

Co tě zde překvapilo? Je něco jiného než u nás?

Nevidím příliš mnoho rozdílů. Možná to, že se tady více koně holí, koupou a upravují aby vypadali pořád dobře. Na tom se u nás zas až tolik nebazíruje. Zajímavostí je, že často jsou zde byty přímo nad koňskými stájemi. Takže je k nim velmi blízko.

Jaká je tvoje každodenní náplň práce?

Nejsem pouze jezdec, vedle toho jsem ještě vrchní ošetřovatel koní. Mám na starosti více věcí. Například i objednávání krmení pro koně, dalšího zaměstnance. Samozřejmě se věnuji všem ostatním normálním povinnostem jako je kydání, krmení, atd...

Čím krmíte? Jak bys to porovнала?

Tady většinou krmíme Spillers (*pozn.red. značka původně britských krmiv dnes spadajících pod spol.Nestlé*). Je to kvalitní krmivo. Avšak hodně se zde používají doplňky stravy a vitamíny. Co se týče sena, naši majitelé vlastní pole, ale sklizeň sena probíhá službou. Krmivo a důležité potraviny kupujeme od stálých dodavatelů.

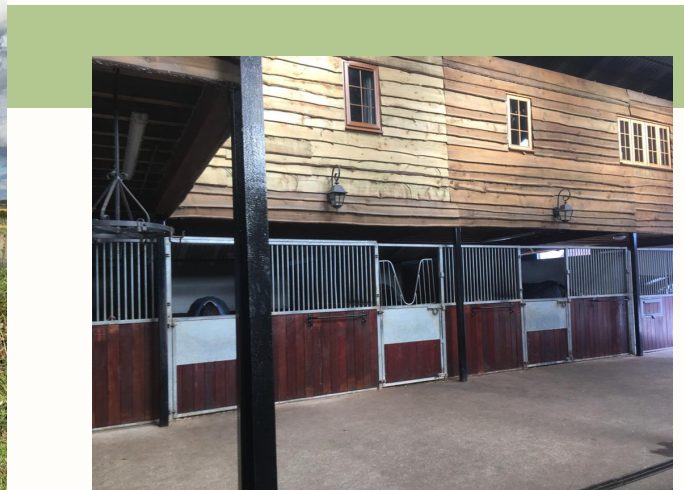

Jak to zde chodí s financováním koní?

Často se setkávám s tím, že koně kupují společně dva lidé. V původní práci, kde jsou mladší koně stojí kolem 17 000 – 50 000 liber. A v mojí stávající práci je to více. I přes 70 000 liber . Ceny se samozřejmě liší v návaznosti na znalosti, výkonosti a původ jednotlivých koní.

Je možné si koupit inseminační dávku od Vašich hřebců, tedy těch, které jezdíš? Jak to tady chodí s inseminací?

Ano, je to možné. Zařizuje se to přes veterinární kliniku, která je nedaleko od nás. Většina lidí chodí právě na kliniku kvůli připouštění. Jen málokdy se připouští „přirozenou“ cestou. Je dost klisen, ale hřebců je méně. Proto jsou hřebci dražší. Připouštění se cenově pohybuje kolem 600 – 1 000 liber. V této ceně je zahrnuto vyšetření a následná kontrola.

Jak to zde funguje s pojištěním, resp. zodpovědností za koně, ošetřením koní apod.?

Zde je opravdu důležité se na všechno pojistit. Jelikož za každou maličkost se tady platí. Každý kůň musí být zapsán u veterináře. Nahlášení je zdarma. Pokud tak majitel neučiní, může se stát, že takového koně nikdo neošetří anebo za ošetření zaplatí veliké peníze. Kliniky jsou specializované na koně a je jich dostatek.

Jaké je finanční ohodnocení zde oproti Česku? Vidíš rozdíl v životní úrovni?

Řekla bych, že zde jsem lépe finančně ohodnocená za to, co dělám. Avšak nepodceňovala bych Čechy. Pokud si vyberete dobrou stáj u nás, pak jako dobrý zaměstnanec dostanete také dobře zapláceno. Tady je jednodušší sehnat práci, a to z toho důvodu, že je tu zkrátka daleko více stájí. V Čechách je méně stájí, tedy méně pracovních míst a když někdo hledá zaměstnance, pak logicky chce zkušeného člověka. Tady lidé začínají snadněji s malými zkušenostmi a menším platem. Za to jim však dává zaměstnavatel lekce a tím plat jakoby vyrovnává.

Kdo pracuje u vás na farmě?

Pracuje zde rodina pana Lance, jeho rodiče, sám pan Lanc, i jeho manželka a sestra, občas pomáhají. A se mnou další 1 zaměstnanec – já a jedna ošetřovatelka. Řízení stáje je na rodičích pana Lance.

Doporučila bys vycestovat dalším Čechům?

Asi ano, pokud chce někdo sbírat zkušenosti, pak je to výborná životní praxe. A Anglii bych doporučila i s ohledem k přístupu lidí. Jsou zde velmi vstřícní a nápomocní i pro lidi, kteří nemají výbornou angličtinu.

Tento zpravodaj vydává

ČESKOMORAVSKÝ SVAZ ZEMĚDĚLSKÝCH PODNIKATELŮ

Slezská 100/7
Praha 2
120 00
IČ: 148882207
email: info@cmszp.cz
www.cmszp.cz

ČMSZP
Českomoravský svaz
zemědělských podnikatelů

stavovská organizace a organizace zaměstnavatelů

